

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 211/2023 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om preskriptionstider för sexualbrott

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 211/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Maria Ohisalo /gröna:

Har regeringen för avsikt att förlänga preskriptionstiderna för sexualbrott mot barn eller helt avstå från dem och

har regeringen för avsikt att även överväga en förlängning av preskriptionstiderna för andra sexualbrott än sexualbrott mot barn?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

20 kap. i strafflagen om sexualbrott reviderades genom lagen 723/2022 av den 8 juli 2022, som trädde i kraft den 1 januari 2023. I reformen (RP 13/2022 rd) gjordes inga väsentliga innehållsmässiga ändringar i bestämmelserna om preskription av åtalsrätten för sexualbrott, vilka reviderades 2005 (1161/2005, RP 169/2005 rd).

Till det finska rättssystemets grunder hör en även internationellt tillägnad utgångspunkt, enligt vilken åtalsrätten för brott i regel preskriberas stegvis på basis av det maximistraff som anger hur grova brotten är. Enligt 8 kap. 1 § 1 mom. i strafflagen preskriberas inte rätten att väcka åtal för brott för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse på livstid. Brott för vilka maximistraffet är fängelse på viss tid eller böter preskriberas stegvis, senast inom 20 år. Ju strängare maximistraffet är, desto längre är preskriptionstiden (2 mom.).

I 8 kap. 1 § 5 mom. i strafflagen föreskrivs separat om preskription av sexualbrott mot barn. Åtalsrätten för våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn och sexuellt utnyttjande av barn preskriberas tidigast när målsäganden fyller 28 år. Detsamma gäller våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp, sexuellt utnyttjande, koppleri, grovt koppleri, människohandel och grov människohandel som riktat sig mot en person som inte fyllt 18 år. Åtalsrätten för lockande av barn i sexuella syften enligt 20 kap. 18 § 2 mom. preskriberas när den som utsattes för brottet fyller 23 år.

Även efter dessa gäller fortfarande en eventuell återstående preskriptionstid enligt 2 mom. Dessutom kan preskriptionstiden för åtalsrätten på de villkor som nämns i 8 kap. 4 § i strafflagen

förlängas en gång med ett år, om ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att preskriptionstiden förlängs.

Ju längre tid det förlöper efter brottet, desto svårare är det vanligtvis att inhämta tillförlitliga bevis för det som har skett. Det är särskilt svårt att utreda flera decennier gamla gärningar i fall där utredningen i allmänhet sammanställs främst utifrån parternas berättelser och där målsägandens berättelse grundar sig på saker som skett under barndomen. I fråga om grova brott förutsätter tillräknande av brott utöver gärningsmannens eventuella bekännelse också annan tillförlitlig utredning till stöd för åtalet.

Sexualbrott mot barn uppdagas numera med större sannolikhet och snabbare än tidigare. Villigheten att anmäla sexualbrott mot barn och att upptäcka och undersöka sådana brott har ökat betydligt. I barnskyddslagen (417/2007) föreskrivs att flera tjänsteinnehavare, personer i förtroendeuppdrag och yrkesutbildade personer är skyldiga att trots sekretessbestämmelserna göra en anmälan till polisen, när de på grund av omständigheter som de har fått kännedom om i sin uppgift har skäl att misstänka att ett barn utsatts för sexualbrott. Det är mycket viktigt att brott uppdagas i ett tidigt skede och att man satsar på detta, eftersom barnets bästa tillgodoses bättre ju tidigare brottet uppdagas och blir utrett.

Enligt statsminister Orpos regeringsprogram tryggas en utredning som är förenlig med barnets bästa och ett mångprofessionellt stöd i samarbete mellan myndigheter när det gäller sexuella övergrepp mot barn. Dessutom utreder regeringen enligt programmet möjligheten att förlänga eller helt frånga preskriptionstiden för åtalsrätt när det gäller mord och sexualbrott mot barn, och vidtar de åtgärder som krävs.

Helsingfors 19.12.2023

Justitieminister Leena Meri